

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

GÜZEL SANATLAR LİSESİ
BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI

Ankara, 2016

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	3
BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI	5
BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENCİYE KAZANDIRMAYI HEDEFLEDİĞİ BECERİLER	6
BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI.....	7
BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	8
BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR	9
BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI.....	10
BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÜNİTE VE SÜRELERİ	11
BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI	12

GİRİŞ

Toplumların, içinde buldukları döneme göre yaşam şekilleri biçimlenmiş ve bunlara bağlı olarak değerler sistemi ortaya çıkmıştır. Bu değerler sistemi, geçmişten geleceğe devam ettirilmek suretiyle toplumların kendi içinde yaşam biçimini oluşturan bir ortak kültür meydana getirmiştir. “Kültür; tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmeye kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünüdür [Türk Dil Kurumu (TDK), 2013].” Diğer bir tanımla, “Doğanın yarattıklarına karşılık insanoğlunun ortaya koyduğu maddi, manevi (örf, adet, gelenek ve göreneklerle, yemek yeme alışkanlığı, giyinme vb.) her şeydir (Demirel, 2004, s.7).”

Belli bir bölgede ortaya çıkan kültür, diğer bölgelere de ulaşarak ortak bir kültür hâline gelmiştir. Bu kültürlenme süreci, bir süreklilik içindedir. Kültürel değerlerin korunması ve aktarılması millî eğitimin görevlerindedir. Bu yaklaşımdan yola çıkarak kültürün devamını sağlayan araçların arasında güzel sanatların ve bunun önemli dallarından biri olan müziğin olduğunu söylemek mümkündür. Toplum yaşamının içinde kültürel bir unsur olarak yer alan müzik; sosyoloji, etnoloji, psikoloji ve halk edebiyatı gibi çeşitli disiplinlerle ilişkili olmakla beraber farklı boyutlarıyla eğitim alanında da yer almaktadır.

Türkiye’de çeşitli eğitim kurumlarında müzik eğitimi verilmektedir. Güzel Sanatlar Liseleri de bu kurumlardan biridir. Bu okullarda müzik alanında teorik ve uygulamalı müzik dersleri verilmektedir. Bu çalışmada öğretim programı yapılan bireysel ses eğitimi dersi de bu dersler arasında yer almaktadır.

Eğitim programlarının, bireyin ve toplumun ihtiyaçlarına cevap verir nitelikte olmaları programın etkinliği açısından oldukça önemlidir. Bu durum müzik eğitimi programları için de geçerlidir. “...Müzik eğitimi programlarının etkinliği, bireyin ve toplumun ihtiyaçlarına estetik açıdan dengeli olarak cevap verebilmesine bağlıdır. Programların geliştirilmesinde bu ihtiyaçlar açık ve net olarak tespit edilmeli ve eğitim-öğretim faaliyetleri bu doğrultuda planlanmalıdır” (Doğan, 1982, s.167).

Öğrencilerin, müzik öğretimi sonucunda, bulunduğu seviyeye paralel olarak çeşitli dallarda belirli bir birikime sahip olmaları beklenir. Bu beklentilerin gerçekleşmesi için öğretim programlarının uygulanabilir olması gerekmektedir.

“Eğitimde program geliştirme süreci, program öğeleri olan hedef, içerik, öğretme-öğrenme süreci ve değerlendirme boyutları arasındaki dinamik ilişkiler bütünüdür (Demirel, 2012, s.5).” Programın hedef boyutunu, öğrenciye kazandırılmak istenen davranış özellikleri oluşturmaktadır. Programın içerik boyutunda ise “Hedef davranışları kazandırmak için nelerin öğretilmesi gerekir?” sorusuna cevap aranır.

Öğretme-öğrenme sürecinde ise öğretilmesinin gerekli olduğu düşünülen konuların nasıl öğretileceği önem arz etmektedir. Programların işleyip işlemediği veya ne kadar yeterli olduğu değerlendirme boyutunun konusudur (Önlü,2014).

Müzik öğretim programları da bu boyutlar dikkate alınarak hazırlandığında, istenilen sonuçların elde edilmesi beklenir. Uçan’a göre; “Müzik eğitiminde program geliştirme, temelde program iyileştirme sürecidir. Bu süreç ya eldeki programı daha gerçekçi, daha sağlam, daha tutarlı ve daha etkili duruma getirmeye ya bu nitelikleri taşıyan yeni bir program oluşturmaya

ya da bunun her ikisine birden yöneliktir (2005, s.65)”.

Ses eğitimi; kişi veya kişilerde, doğru nefes alma, anatomik yapıya uygun duruş sergileme ve etkili şarkı söyleme konularında olumlu yönde istendik davranış değiştirme ve geliştirme sürecidir. Bu süreçte, geliştirilen kabiliyetlerin ve kazanımların sanatsal boyutta da kullanımını sağlamak amaçlanmaktadır.

İnsan sesinin eğitimi, bireysel ve toplu ses eğitimi olarak sınıflandırılabilir. Çevik, bireysel ses eğitimini de temel ve ileri ses eğitimi diyerek ikiye ayırmıştır. Burada temel ses eğitiminin amacını; “bireyin fizyolojik ve anatomik yapı özelliklerine uygun olarak öncelikle eğitsel amaçlar doğrultusunda, sesini doğru, güzel ve etkili kullanabilmesi için gerekli temel davranışları kazandırmak (2013, s.55)” şeklinde belirtmiştir.

İleri ses eğitiminin amacını ise “temel ses eğitiminde gerçekleştirilmesi beklenen hedeflere, fizyolojik yapı ve ses özelliklerine uygun olarak sesini ileri teknikle ve eğitsel-sanatsal amaçlar doğrultusunda doğru, güzel ve etkili kullanabilmesi için gerekli davranışları kazandırmak” şeklinde ifade etmiştir.

Güzel Sanatlar Liselerinde eğitim gören öğrencilerin almış oldukları bireysel ses eğitimi dersi, temel ses eğitimi kapsamında yer almaktadır. “Bireysel ses eğitimi; ses eğitimi verilecek olan öğrencinin sesine ait bireysel özellikleri ve sesini kullanacağı alan dikkate alınarak kazandırılmak istenen davranışlar doğrultusunda yapılan çalışmaları içeren bir süreçtir. Bu süreçte soluk alma, solunumu denetleme, sesi üretme ve geliştirme, damak, dil, dişler ve dudakların etkin kullanımı sonucu açık, anlaşılır bir konuşma ve seslendirilmek istenen eserlere özgü müziksel duyarlılığı geliştirmeye yönelik davranışların kazandırılması hedeflenmektedir. Bu eğitimin amacı ise bireyin, sesini kullanacağı alana uygun olarak, konuşma ve şarkı söylemede dinleyicilerde olumlu etkiler bırakan, beğeni toplayan, doğru, güzel ve etkili bir söyleyiş biçimi geliştirmesini sağlamaktır (Türkmen, 2007, s.1).”

Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı, temel ses eğitiminin amacı doğrultusunda Türkçeyi doğru kullanma, solunum tekniklerini uygulama, sesini tanıma, doğru ve etkili kullanma, ait olduğu türün özelliklerine uygun olarak halk türkülerini, Türk sanat müziği eserlerini, marşları, Türk ve dünya müziklerinden çeşitli eserlerin seslendirilmesini kapsamaktadır. Güzel Sanatlar Liseleri’nde öğrenim gören öğrencilerin ergenlik döneminde buldukları ve seslerinin değişim sürecinde olduğu unutulmamalıdır. Bu dönemde yapılan tüm ses eğitimi uygulamalarında bu değişim süreci her daim göz önünde bulundurulmalı ve bu doğrultuda doğru ve sağlıklı ses üretme, güzel ve etkili konuşma, şarkı söyleme, sesini doğru kullanma ve koruma alışkanlığının kazandırılması amaçlanmalıdır.

BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI

Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitimin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanmıştır.

Bu programla öğrencilerin;

1. Konuşurken ve şarkı söylerken sesini doğru ve etkili kullanmaya ilişkin temel davranışları kazanmaları,
2. Ses sistemini oluşturan organ ve bölgeleri uyumlu kullanmaları,
3. Sağlıklı ses üreterek doğru, güzel ve etkili konuşmalarını ve şarkı söylemeleri,
4. Ses bozukluğuna sebep olan etkenleri tanıyarak ses sağlığını koruma becerisi geliştirmeleri,
5. Düzeylerine uygun eserleri müzikal duyarlılıkla seslendirmeleri,
6. Türk ve dünya müziği eserlerinden bir dağarcık oluşturmaları,
7. Bireysel ve grup çalışmalarında sorumluluk bilinci geliştirmeleri,
8. Ülkemizi ulusal ve uluslararası müzik etkinliklerinde temsil etmeleri amaçlanmaktadır.

BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMAYI HEDEFLEDİĞİ BECERİLER

Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı ile öğrencilere kazandırılması hedeflenen beceriler aşağıda sunulmuştur.

1. Ses sistemini oluşturan organ ve bölgeleri uyumlu kullanma
2. Konuşmada sesi doğru, güzel ve etkili kullanma
3. Şarkı söylemede sesi doğru, güzel ve etkili kullanma
4. Registre geçişleri yapma
5. Ses sağlığını koruma becerisi
6. İcra (yorumlama)
7. Analitik düşünme
8. Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma
9. Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma
10. İletişim
11. İş birliği
12. Araştırma

BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı, öğrenmeyi bireye özgü fakat sosyal çevreden etkilenen ve kısmen de olsa farklı bireyler arasında benzer anlam yapılanmaları oluşturabilen bir süreç olarak kabul eder. Bu temel yaklaşım doğrultusunda, öğrencinin somut materyallerle doğrudan ilişki ve etkileşimini sağlayacak şekilde zenginleştirilmiş bir ortamda öğrenme ve öğretme etkinliklerinin öğretmen tarafından organize edilip yönetilmesi esastır.

Öğretmen, öğrencinin bilgiyi anlamasını sağlamak için daha önce öğrendikleriyle yeni bilgilerini birleştirilmesine yardım etmelidir. Öğrenciler konunun temel yapısını (kavramları, ilkeleri) tümevarım yoluyla keşfederler. Bu amaçla öğretmen öğrencilere çok fazla örnek sunmalıdır. Öğrenci bu özel örneklerdeki benzerlik ve farklılıkları gözleyerek, inceleyerek genel yapıyı keşfetmelidir. Öğrencilerin temel yapıları keşfedebilmeleri için öğrenme sürecine aktif katılmaları gerekir. Öğrenciyi harekete geçiren en önemli güdü merak, başarılı olma ve birlikte çalışmadır. Bu bakımdan öğretmen öğrencinin anlama, keşfetme merakını giderme isteği yönlendirmeli ve teşvik etmelidir. Öğrenciler kendilerinin başarılı ve yeterli oldukları alanlara daha çok ilgi duyarlar. O nedenle sınıfta öğrencilerin başarıma güdüsü doyurulmalıdır. Öğretmen, öğrencinin kendi kendini denetleyebilecek ve dıştan etki olmadan içten gelen bir istekle öğrenmeyi pekiştirmesini sağlamalıdır. Öğrencilerin, bir problemi kendi başlarına çözmeleri, yeni bir bilgiyi kendi kendilerine bulmaları birer pekiştirici rolü oynar.

Sınıf ortamı, öğrencileri öğrenmeye motive etmek ve öğrencilerin konuya ilgisini çekmek için öğrenmeye uygun olarak düzenlenmelidir. Konular öncelikle basitten zora, genelden özele doğru ünitelendirildiği için öğrenmeler; birbiri üzerine sarmal öğrenme şeklinde pekişerek gerçekleşecektir. Bunların gerçekleşmesi sürecinde öğretmen; öğrencilerin bilgi, beceri, yetenek ve isteklerin göz önünde bulundurarak yönlendirip rehberlik yapmalıdır. Öğrencileri ünitelerin hedefleri doğrultusunda eğitmeye çalışırken aynı zamanda araştırmaya ve tartışmaya da yönlendirmelidir. Bunun için ders dışı etkinlikler olarak öğrencilerin gözlem yapma, araştırma ve konser gibi etkinlikler yoluyla öğrendiklerini pekiştirmeleri yoluna gidilmesi de göz ardı edilmemelidir. Öğrenme-öğretme sürecinde öğrenme güçlük ve eksikliklerini tespit edici çalışmalar yapılmalı ve bunlar bir sonraki konuya geçmeden önce tamamlanmalıdır.

Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı öğrenciyi merkeze alan, kavramsal anlamayı ve problem çözmeyi önemseyen bir bakış açısı ortaya koymakla birlikte, özel bir öğretim yöntemi veya yaklaşımını dikte etmemektedir.

BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Müzik öğrenimi ve öğretimini geliştirmek, yıl boyunca öğrencinin gösterdiği müzik gelişimini kavramak için müzik öğreniminin değerlendirilmesi ve ölçme sonunda elde edilen verilerin analizi oldukça önemlidir. Değerlendirme; öğretim programında yer alan kazanımlarda belirtilen bilgi, beceri ve tutumlara öğrencilerin ne oranda ulaştıklarının tespit edilmesi ve tespit edilen eksik ya da yanlış öğrenmelerin giderilmesi için önlemler alınması açısından önemlidir. Çeşitli ve çok sayıda ölçme aracı kullanılarak sistematik olarak yapılan değerlendirme sonuçları, sadece not vermek için değil; öğrencilere performansları hakkında geri bildirim verme, öğrencileri gösterebilecekleri en üst performans seviyesine ulaştırmak için motive etme, öğretim etkinliklerinin ve öğretim programının etkililiğini belirleme amacıyla kullanılabilir.

Yapılan değerlendirme çalışmaları; öğretim programında belirtilen kazanım, hedef ve amaçlarla örtüşmelidir. Kullanılacak ölçme aracı ve değerlendirme yaklaşımı, ölçülmek istenen becerilere ve değerlendirme sonuçlarının hangi amaçla kullanılacağına bağlı olarak belirlenmelidir. Psikomotor ve duyuşsal alanlara ilişkin kazanımların değerlendirilmesinde, dereceli puanlama anahtarı ya da derecelendirme ölçekleri şeklinde tasarlanmış gözlem formlarının yanı sıra öz ve akran değerlendirme formları kullanılabilir. Bilişsel ve psikomotor alanlara ilişkin kazanımların değerlendirilmesinde ise bireysel ya da grup çalışması şeklinde tasarlanmış proje ve performans çalışmaları kullanılabilir.

Değerlendirme sonrasında performansları hakkında verilen yapıcı geri bildirimler; öğrencilerin neyin önemli olduğunu, neyin öğretilmeye çalışıldığını ve hangi alanda gelişmek için çaba sarf etmeleri gerektiğini kavramalarını sağlayacaktır.

BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

1. Programın uygulanması öğretmenin tercihleri, sınıf mevcudu ve sınıfın hazır bulunuşluk seviyesiyle ve burada sayamayacağımız daha pek çok faktörle yakından ilişkilidir. Bu nedenle, öğrenme ortamlarının düzenlenmesinde sorumluluk öğretmene aittir.

2. Programda kazanımlar ve bunlara ilişkin açıklamalar bir bütün olarak ele alınmalıdır. Kazanımların açıklamalarında bazen sınırlamalar ve uygulamaya dönük ipuçları verilmiştir. Sınırlamalara uyulması beklenirken uygulamaya dönük ipuçlarının geliştirilerek kullanılması önerilmektedir.

3. Programdaki ünite ve kazanımların sıralanışı, işleniş sırası olarak düşünülmelidir.

4. Ders kitaplarında ünitelerin genel sıralamasında bir değişiklik yapmamak kaydıyla gerekli hâllerde bir kazanım başka bir ünite altında ele alınabilir.

5. Kazanımlar ders kitabında ele alınırken yazar gerek duyduğu durumlarda kazanımlarda olmadığı hâlde hatırlatma amacıyla bazı ön bilgilere yer verebilir.

6. Beceriler bu programın temel taşlarını oluşturmaktadır. Bu nedenle, kazanımlarda açıkça belirtilmemiş olsa dahi bu beceriler dikkate alınmalıdır. Bu bağlamda, bilgi iletişim teknolojilerinin kullanımına, problem çözme etkinliklerine, öğrencilerin iletişim, ilişkilendirme, akıl yürütme becerilerini geliştirmeye yönelik çalışmalara yer verilmelidir.

7. Program, bölge, okul ve öğrenci farkı gözetmeksizin 10. sınıflarda aynı içeriğin takibini önermektedir. Kazanımların programda belirtilmesi sırasında bireysel ve kültürel farklılıkların gözetilmesi mümkün olmamıştır. Ancak, programın uygulanması esnasında işlenecek konuların derinliği ve işlenişinde öğrenciler arasındaki bireysel ve kültürel farklılıklar dikkate alınmalıdır.

8. Müzik manevi, kültürel ve evrensel değerlerin sanat yoluyla aktarılmasında önemli bir yer tutmaktadır. Bu bakımdan öğrenme sürecinde programda yer alan üniteler ve kazanımlarla ilişkilendirilerek tabloda sunulan değerlere ilişkin çalışma ve etkinliklere yer verilmesi önemlidir. Etkinlik ve çalışmalar planlanırken örnek olarak verilmiş konu başlıklarından yararlanılabilir.

Değerler	Konu Başlığı
Saygı	Kendine saygı
Öz güven	Kendini ifade edebilme
Sorumluluk	Kendine karşı sorumluluğu
Çalışkanlık	Kararlılık

Bu değerlerin, öğrencilere aktarılabilmesi için öğrenme-öğretme sürecinde kullanılacak ders kitabında etkinlik, çalışma, araştırma konusu veya okuma parçası olarak yer alması sağlanmalıdır.

BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

Programda ünite temelli yaklaşım esas alınmıştır. Program üç üniteden oluşmaktadır. Ünitelerin işlenişine ilişkin açıklamalar veya uyarılar ilgili ünite başlığının altında verilmiştir. Kazanımlar; ünite numarası, konu numarası, kazanım numarası esas alınarak numaralandırılmıştır. Kazanımlarla ilgili açıklamalar veya uyarılar kazanımı izleyen satırda italik yazı karakteriyle ifade edilmiştir.

Kazanımların yapısı aşağıda şematik olarak gösterilmiştir:

Ünite no.	Konu no.	Kazanım no.	Kazanım İfadesi	Kazanım Açıklaması
		2.2.1.	Vücut rahatlığının ses üretimi üzerindeki etkisini kavrar.	<i>Öğrencilerin vücut rahatlığını sağlayan çalışmalar yapmaları sağlanır.</i>

BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÜNİTE VE SÜRELERİ

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Sesin Oluşumu ve İnsan Sesi	6	6	16
Ses Eğitimi	11	15	42
Repertuar	5	15	42
TOPLAM	22	36	100

BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

1. SESİN OLUŞUMU VE İNSAN SESİ

Terimler: Solunum, fonasyon (ses üretimi), rezonans, artikülasyon, üfleyici mekanizma (aktivatör), titreştirici (vibratör) mekanizma ve yankı mekanizması (rezonans), soprano, alto, tenor, bas, mutasyon

1.1. Ses Eğitiminin Öğeleri (Solunum, Ses Üretimi, Rezonans, Artikülasyon)

1.1.1. Ses eğitiminin öğelerini açıklar.

Ses eğitiminin öğeleri, solunum, fonasyon, rezonans ve artikülasyon üzerinde durulur.

1.2. İnsanda Ses Sistemi

1.2.1. Ses sistemi ile ilgili mekanizmaları kavrar.

a) *Üfleyici, titreştirici ve yankı mekanizmalarına değinilir.*

b) *Biyoloji ders öğretmeniyle iş birliğine gidilerek öğrencilerin insanda ses sistemi hakkında bilgilendirilmesi sağlanır.*

1.3. Ses Türleri

1.3.1. Ses türlerini ayırt eder.

a) *Soprano, alto, tenor ve bas kavramlarına değinilir.*

b) *Soprano, alto, tenor ve bas sese sahip sanatçıların dinlenilmesi sağlanır.*

1.4. Mutasyon Döneminde Sesin Değişim, Gelişim ve İşleyiş Özellikleri

1.4.1. Mutasyon döneminde seste oluşan değişimi açıklar.

a) *Mutasyon dönemi ses özellikleri hakkında bilgi verilir.*

b) *Mutasyon dönemi ses özellikleri hakkında araştırma yapılması sağlanır.*

1.5. Ses Sağlığını Olumsuz Etkileyen Durumlar ve Önlemler

1.5.1. Ses sağlığını olumsuz etkileyen durumları kavrar.

Mutasyon döneminde seste karşılaşılan olumsuz durumlara dikkat çekilir.

1.5.2. Ses sağlığını olumsuz etkileyen durumlara karşı alınabilecek önlemleri açıklar.

a) *Ses bozukluğuna neden olan etkenler ile bunlardan korunma yolları hakkında ses tedavi uzmanlarından (foniatrist) yararlanılabileceği belirtilir.*

b) *Öğrencilerin bireysel yapı özellikleri ile ses değişim-gelişim özellikleri dikkatle takip edilir, öğrencinin durumuna uygun ses alıştırmaları ve eserler seçilir.*

2. SES EĞİTİMİ

Terimler: Tonal ve makamsal diziler, gürlük-hız terimleri, artikülasyon, entonasyon, rezonans.

2.1. Duruş

- 2.1.1. Sesini kullanırken vücudun doğru duruş pozisyonunu uygular.
Duruş pozisyonunun ayna karşısında kontrol edilmesi sağlanır.

2.2. Vücudun Rahatlığı ve İlgili Çalışmalar

- 2.2.1. Vücut rahatlığının ses üretimi üzerindeki etkisini kavrar.
Öğrencilerin vücut rahatlığını sağlayan çalışmalar yapmaları sağlanır.

2.3. Solunum ve Geliştirici Çalışmalar

- 2.3.1. Konuşurken ve şarkı söylerken solunumunu denetler.
Öğrencilerin doğru solunum çalışmaları yapmaları sağlanır.

2.4. Fonasyon (Ses Üretimi), Artikülasyon ve Rezonans Çalışmaları

- 2.4.1. Ses üretim mekanizmalarını ve rezonans bölgelerini tanır.
2.4.2. Rezonans bölgelerini icra edilen müzik türüne göre kullanır.
2.4.3. Rezonans bölgelerinin kullanımını geliştirmeye yönelik ses alıştırmaları yapar.
a) *Fonasyona yönelik olarak küçük bir müzik cümlesinin önce orta kuvvette sonra aynı teknikle hafif kuvvette söylenir.*
b) *Sesin soluktan kopmamasına özen gösterilerek çeşitli gürlük terimleri üzerinde çalışılması sağlanır.*
2.4.4. Sesini anatomik yapı özelliklerine göre kullanır.
a) *Konuşma bozukluklarının giderilmesine yönelik çalışmalar yapılır.*
b) *Konuşma ve artikülasyon çalışmalarında atasözleri ve şiirlerden yararlanılabilir.*

2.5. Teknik Çalışmalar

- 2.5.1. Entonasyon geliştirici alıştırmalar yapar.
Tonal ve makamsal diziler ile aralıklar vasıtasıyla entonasyon geliştirici alıştırmalar yapılması sağlanır.
- 2.5.2. Hız ve gürlük terimlerini uygulamaya yönelik ses alıştırmaları yapar.
Hız ve gürlük terimlerinin, icra edilen müzik türüne uygun şekilde uygulanmasının gerekliliğine değinilir.
- 2.5.3. Şarkı ve konuşmada sesini kullanırken sözleri doğru artikülasyonla oluşturmaya özen gösterir.
a) *Artikülasyon geliştirici alıştırmalar yapılması sağlanır.*
b) *Konuşma ve ses bütünlüğünü etkileyen o, e, i ünlüleri üzerinde çalışmalar yapılır.*
c) *Ünlülerle birleşecek ünsüzlerin sesi öne getirici ve tınlamayı kolaylaştırıcı f,v,s,d,m,b gibi üsüzler olmasına özen gösterilmelidir.*
- 2.5.4. Rezonans boşluklarını doğru kullanır.
Rezonans boşluklarını icra edilen müzik türüne uygun şekilde kullanmaya yönelik alıştırmalar yapılması sağlanır.

3. REPERTUVAR

Ünite Açıklaması: Öğrencilerin düzeyine uygun bir türküye, Türk sanat müziği eserine, marş ve yabancı müzik eserine yönelik makamsal ve tonal ses alıştırmalarının doğru fonasyon, artikülasyon ve entonasyonda seslendirilmesi sağlanmalıdır. Meşk geleneği hakkında bilgi verilmelidir. Öğrencilerin teknik düzeyleri ve ses sağlığı göz önünde bulundurulmalıdır. Çalışılacak eserlere ait kayıtların sınıf ortamında bulundurulması sağlanmalıdır. Öğrenci düzeyine uygun sözlü marş, yabancı eserler, türküler ve Türk sanat müziği için TRT repertuarından, akademik çalışmalardan ve öğretmenin sahip olduğu çeşitli kaynaklardan faydalanılabilir.

3.1. Ses Alıştırmaları (Tonal ve Makamsal)

3.1.1. Tonal ve makamsal ses alıştırmaları yapar.

a) *Ses alıştırmaları öğrencilerin bireysel ses özelliklerine uygun olarak belirlenmelidir.*

b) *Yapılan alıştırmalar icra edilecek eserin tür özelliklerine uygun şekilde uygulanmalıdır.*

3.2. Halk Türküleri

3.2.1. Halk türkülerini yöresel tavırlarına uygun şekilde seslendirir.

Öğrencinin bireysel ses özelliklerine uygun türkü seçimi yapılmalıdır.

3.3. Türk Sanat Müziği Eserleri

3.3.1. Türk sanat müziği eserlerini türün özelliklerine uygun şekilde seslendirir.

Öğrencinin bireysel ses özelliklerine uygun eser seçilmelidir.

3.4. Marşlar

3.4.1. Marşları türün özelliklerine uygun şekilde seslendirir.

Marş seçimi öğrencinin bireysel ses özelliklerine uygun olmalıdır.

3.5. Yabancı Eserler

3.5.1. Yabancı müzik eserlerini türün özelliklerine uygun şekilde seslendirir.

Eser seçimi öğrencinin bireysel ses özelliklerine uygun olmalıdır.